

ABSTRAKT

Hlavným cieľom tejto práce bolo testovať séra domácich zvierat z endemických oblastí viscerálnej leishmaniózy v severnej a severozápadnej Etiópii na prítomnosť protilátok proti slinným žľazám predpokladaného vektora *P. orientalis* a tak objasniť správanie tohto flebotoma a úlohu domácich zvierat v prenose viscerálnej leishmaniózy.

Špecifické IgG protilátky proti slinám *P. orientalis* boli testované u psov, hovädzieho dobytku, kôz, oviec a somárov. Cut-off hodnotu u psov presahovalo 76 % vzoriek, u hovädzieho dobytku 15 %, u kôz 26 %, u oviec 60 % a u somárov 45 % vzoriek. V porovnaní s kontrolnými sérami boli signifikantne vyššie hladiny protilátok proti slinám *P. orientalis* u etiópskych sér pozorované u psov, hovädzieho dobytku, kôz, oviec a somárov. V prípade kráv, kôz a somárov boli ale hladiny cut-off neobvykle vysoké a je preto otázne nakoľko sú získané výsledky relevantné. U psov boli tiež merané anti-*P. orientalis* IgG2 protilátky, u 88 % etiópskych sér sme pozorovali signifikantne vyššie hladiny IgG2 v porovnaní s kontrolnými sérami.

Ďalším cieľom bolo zistiť pomocou imunoblotingu, či etiópske psie séra s anti-*P. orientalis* protilátkami reagujú s proteínmi slinných žliaz iného krvsajúceho hmyzu. V slinách flebotoma *Sergentomyia schwetzi* s častým dominantným zastúpením v Etiópii psy rozpoznávali najmä 36, 37 a 51 kDa proteíny. V prípade kosmopolitne rozšíreného komára *Culex quinquefasciatus* psy výrazne rozpoznávali 22 a 58 kDa proteíny. Etiópske psie séra tiež skrížene reagovali s 50 kDa proteínom slinných žliaz novosvetkého flebotoma *Lutzomyia longipalpis*. Naproti tomu u experimentálne pobodaných myší nebola pozorovaná žiadna skrížená reakcia medzi *P. orientalis* a *S. schwetzi* a medzi *P. orientalis* a *C. quinquefasciatus*, skrížená reakcia bola viditeľná iba v prípade myši s protilátkami proti *P. orientalis* s antigénmi *L. longipalpis*.

V tretej časti sme pomocou MALDI TOF/TOF analyzéri skúmali proteínový profil slinných žliaz dvoch kolónií *P. orientalis* pochádzajúcich z rôznych lokalít a zistili sme, že proteínové zloženie ich slín sa nelíši. Zaznamenali sme 12 proteínov patriacich do 7 rodín: yellow-related, apyráza, D7-related, PpSP15-like, Ag5-related, ParSP25-like a PpSP32-like. Etiópske psy pri imunoblotingu so slinnými žľazami *P. orientalis* rozpoznávali najmä proteíny patriace do rodín ParSP25-like (32 kDa), apyráz (37, 38, 40 kDa) a yellow-related (42, 44 kDa).

Kľúčové slová: Etiópia, *Phlebotomus orientalis*, domáce zvieratá, protilátková odpoveď, proteínový profil, skrížené reakcie